

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสื่อสำหรับติดต่อทำความเข้าใจในระหว่างกัน เด็กเกิดมาพอสอนพูดก็เริ่มใช้ภาษาเป็นสื่อและไ้มากขึ้นเป็นลำดับ มีการติดต่อกับคนในครอบครัวแล้วก็แผ่กว้างไปจนถึงโรงเรียน ภาษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของคน การจะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ก็อยู่ที่ภาษา ทั้งนี้ก็รู้จักใช้คำพูดที่ดีให้เหมาะสมกับเรื่องกับเหตุการณ์ กับกาลเทศะและกับบุคคล ภาษาที่เด็กรู้จักพูดกว้างขวางออกไปนี้ ย่อมเป็นไปตามสิ่งแวดล้อมเป็นลำดับมา หากเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ก็ทำให้ภาษาไม่ดี แต่ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็ย่อมทำให้ภาษาดี กล่าวคือรู้จักใช้คำพูดที่ดีที่ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง รู้จักพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตน และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ ตลอดจนรู้จักใช้ภาษาที่สุภาพ การรู้จักใช้ภาษาที่ดีนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักภาษา ซึ่งเมื่อรู้หลักภาษาแล้วก็ย่อมช่วยให้เด็กได้รับผลดีในการพูด การอ่านและการเขียน การแต่งเรียงความ ตลอดจนการเข้าสังคม

วิชาหลักภาษาไทย จัดเป็นวิชาในหมวดวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะที่สำคัญยิ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะวิชาหลักภาษาไทย นอกจากจะมีความสำคัญในตัวแล้วยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เด็กเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีอีกด้วย ในชีวิตประจำวันของนักเรียนและในบทเรียนเกือบทุกวิชา ภาษาไทยย่อมต้องมีส่วนสัมพันธ์อยู่ด้วยเสมอ ดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงหาได้จำกัดวงแต่เฉพาะในชั่วโมงภาษาไทยไม่ ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนช่วยในการสอนภาษาไทยแก่เด็กไม่ใช่เป็นแต่เพียงหน้าที่ของครูสอนภาษาไทยเท่านั้น

โรงเรียนมัธยมมีหน้าที่สอนภาษาไทยแก่เด็กจนกระทั่งเด็กสามารถใช้ภาษาไทยได้ดีในชีวิตประจำวัน แต่ก่อนที่เด็กจะมาเข้าโรงเรียนมัธยม เด็กอาจได้รับอิทธิพลต่าง ๆ มาจากสิ่งแวดล้อมหลายทาง สูงก็มี ต่ำก็มี เคล้าคละปะปนกัน ก็ย่อม

จะทำให้การใช้ภาษาไทยของเด็กฉับแปรไปในทางที่ไม่ดีได้ง่าย ทั้งนี้ก็เป็นหน้าที่
ของโรงเรียนมัธยมที่จะต้องพยายามแก้ไขภาษาที่ไม่ดีนั้น ๆ ให้กลับดีขึ้น เป็นต้นว่า
แก้การพูดเสียง ร และ ล ที่ไม่ชัด แก้การพูดเสียงควบกล้ำไม่ได้และแก้คำพูดที่
ผิดตลอดจนคำพูดหยาบคายที่ไม่ควรนำมาใช้

หลักภาษาไทย คือระเบียบแบบแผนของภาษาไทย ภาษาทุกภาษาย่อม
มีระเบียบแบบแผนของตนเองเป็นหลักสำหรับยึดถือ เป็นทางที่จะได้ใช้ภาษาให้เป็น
ที่เข้าใจตรงกัน ไม่ให้แปรไปต่าง ๆ ภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน คือ มี
ระเบียบแบบแผนเรียบเรียงไว้เป็นหลัก เรียกว่า ไวยากรณ์ไทย นอกจากนี้
ร. อ. สุภชัย รัตนโกมุฑ ได้ให้ความหมายของหลักภาษาไว้ว่า

" ภาษาไทยไม่สู้จะเอื้อไวยากรณ์มากนัก ถ้าจะพูดหรือเขียนเพียงเรียง
คำพอรู้เรื่องเข้าใจได้ ก็เป็นอันถูกต้อง จึงควรเรียกวิชาว่าด้วยภาษา
ไทยนี้ว่า หลักภาษาไทย ไม่เรียกว่า ไวยากรณ์ เมื่อเราได้ศึกษากับ
ชาติต่าง ๆ ที่เขามีไวยากรณ์ใช้เคร่งครัด ภาษาไทยจึงมีไวยากรณ์ใช้
ขึ้นบ้าง แต่โดยเนื้อหาแห่งหลักภาษาแล้ว เรามีไวยากรณ์ใช้เพียงเป็น
สังเขป ไวยากรณ์ไทยจึงเป็นเพียงหลักภาษาไทยเท่านั้น "

ตำราว่าด้วยหลักภาษาไทยหรือไวยากรณ์ไทยที่เราที่ยึดถือเป็นหลัก อยู่
จนบัดนี้ คือ แบบเรียน ๔ เล่มตามลำดับต่อไปนี้ คือ อักษรวิธี วจิวิภาค
วากยสัมพันธ์ และฉันทลักษณ์ ซึ่งพระยาอุปกิตศิลปสาร เป็นผู้เรียบเรียง ส่วน
เนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนนักเรียนนั้น จะต้องเลือกมาสอนให้เหมาะแก่ระดับสติปัญญา
ของนักเรียน ตามที่ปรากฏในหลักสูตรภาษาไทยแล้ว ลักษณะสำคัญ ๆ ของหลัก
ภาษา ได้แก่ แบบสร้างของประโยค แบบสร้างของวลี แบบสร้างของคำ

สุภชัย รัตนโกมุฑ ร. อ. หลักภาษาไทย แบบเรียนภาษาไทยชั้นเตรียม
อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (โรงพิมพ์คุรุสภา พ.ศ. ๒๔๘๗) หน้า ๔ - ๕

ภาษาคำโต คำ ๆ เดียวอาจมีความหมายได้หลายอย่าง และทำหน้าที่ได้หลาย
อย่าง ลักษณะสำคัญของคำที่ใช้ในภาษาไทยมีอีก เช่น ลักษณะนาม นุพพท
สันธาน วรรณยุกต์ ราชศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน ส่วนวนไทยและวิธี
สร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นใช้ในภาษาไทย เป็นต้น

ครูที่สอนหลักภาษาไทยอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกวันนี้ บ่มประสบการณ์
ในค่านิยมสอนบ้าง ในค่านิยมวิชาบางต่าง ๆ กัน ถึงกระนั้นก็ดี ครูทุกคนก็
ยังใช้ความพยายามเท่าที่มีอยู่ เพื่อพัฒนาอุปสรรคนั้น ๆ และปรับปรุงการสอนของ
ตน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาร่วมสมัย อันนี้ก็แสดงว่าครูมีจุดประสงค์ที่จะ
ปลูกฝังความเจริญในทางภาษาไทยให้แก่นักเรียนของตน ให้อรรถประโยชน์ภาษาที่ถูกต้อง
เหมาะสมด้วยประการต่าง ๆ

ภาษาเป็นสื่อความหมายสำหรับกลุ่มชนทั้งกล่าวมาแล้วข้างต้น และในการ
สื่อความหมายโดยใช้ภาษานี้ย่อมต้องใช้เสียง แบบสร้าง และความหมายประกอบ
กัน เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความนึกคิดของผู้พูดหรือผู้ใช้ให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์
และเหมาะสมกับกาลเทศะ ฉะนั้นภาษาที่ดีย่อมเป็นภาษาที่คนทั่วไปรับรองว่าเป็นแบบ
สร้างอันถูกต้องและมีความหมายแจ่มแจ้ง เป็นที่เข้าใจกันก็ตามความนิยมของกลุ่ม
ชนนั้น ๆ แม้นักเรียนจะได้เคยเรียนภาษาไทยมาจากโรงเรียนประถมศึกษามาแล้ว
ถึง ๘ ปีก็ตาม แต่การเรียนในชั้นเรียนนั้นหาเป็นการเพียงพอไม่ ทั้งนี้เพราะการ
ใช้ภาษาไทยของเราในปัจจุบันนี้มีวงกว้างออกไปจากที่เรียนมากมาย นักเรียนจำ
เป็นจะต้องเรียนวิชาภาษาไทยให้แตกฉานยิ่งขึ้น กล่าวคือเรียนจนสามารถนำไป
ใช้ได้คล่องแคล่วตามวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี การเรียนในชั้นนี้มีใช้เรียนเพื่อความ
รู้ตามแบบเรียนอย่างเดียว หากเรียนเพื่อให้เกิดทักษะ ครูจำเป็นต้องชี้แจง
ให้นักเรียนเห็นว่าในการประกอบกิจการงานทุกประเภทนั้น คนเราต้องทำการคิด
ต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นมาด้วยกัน สิ่งที่เราจำเป็นต้องนำไปใช้ทุกหนทุกแห่งนั้น
คือภาษา การใช้ภาษาที่ดีที่ถูกต้องนับว่าเป็นศิลปะที่สำคัญที่สุดในชีวิตประจำวันของ
คนเรา ทั้งนี้ก็เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเน้นความสำคัญในเรื่องนี้ให้นักเรียนเห็น

การทำอะไรก็ตาม ถ้าไม่มีหลักเป็นที่ยึดถือ การกระทำนั้นก็จะแปรปรวนไปไม่สิ้นสุด ในเรื่องของการใช้ภาษา ก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราไม่สอนให้นักเรียนรู้หลักภาษาและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้จนเกิดเป็นทักษะ และใช้ภาษาให้ถูกต้องจนเป็นนิสัย นักเรียนก็จะใช้ไปผิด ๆ นานเข้าภาษาไทยก็จะยิ่งแปรปรวนผันเปลี่ยนไปทุกที ภาษาไทยเป็นของคู่ชาติไทย ถ้าเราช่วยกันรักษาเอาไว้ไม่ให้แปรปรวนผันเปลี่ยนก็เท่ากับเรารักษาชาติไทยของเราไว้ได้ นี่คือการจำเป็นที่คั้งมีการสอนหลักภาษาไทยในโรงเรียน

ปัญหาสำคัญที่มักจะพบในการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย คือปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อวิชาหลักภาษาไทย กล่าวคือในคั้งนักเรียนนักเรียนมักจะเบื่อหน่ายไม่ชอบวิชานี้ ที่ไม่ชอบอาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชามีความยาก เรียนไม่สนุก เรื่องที่เรียนซ้ำกันไม่มีอะไรใหม่ วิธีสอนของครูซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย ไม่มีกิจกรรมที่เร้าความสนใจ กระนั้นสอนวิชาหลักภาษาไทยน้อย ทำให้นักเรียนนึกว่าเป็นวิชาไม่สำคัญ ทั้งไม่รู้จักความมุ่งหมายและประโยชน์ในการเรียน เพราะภาษาที่ใช้พูดโดยไม่คำนึงถึงหลักไวยากรณ์มากนักก็พูดกันรู้เรื่อง การใช้ภาษาไทยอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ก็ใช้กันหละหลวม ซึ่งมีผลสะท้อนมาถึงนักเรียน ทำให้เบื่อหน่ายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษา นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น สื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนหนังสือบางประเภทยังใช้ภาษาไขว่เขว สับสนผันเปลี่ยนไปต่าง ๆ เหมือนกับว่าจะใช้อย่างไรก็ได้ ทำให้นักเรียนมองไม่เห็นความสำคัญของหลักภาษาไทย ส่วนในคั้งครูก็ปรากฏว่าครูไม่ชอบสอนวิชานี้ เหตุที่ไม่ชอบสอนมีหลายประการ เช่น ไม่มีความมั่นใจว่ามีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา เมื่อไม่มีความมั่นใจในความรู้ ก็ไม่กล้าพอที่จะสอนแยกพลิกแพลงออกไป มีแต่สอนจำเจอยู่ในหนังสือแบบเรียนอย่างเดียว ก็เลยไม่เร้าความสนใจนักเรียนไว้ได้ วิธีสอนของครูไม่สนองความสนใจของนักเรียน ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนน่าเบื่อหน่าย ทั้งยังขาดอุปกรณ์การสอน ขาดการส่งเสริมกำลังใจ ครูเห็นว่าสอนภาษาไทยแล้วไม่

ก้าวหน้าเพื่อนครูสอนวิชาอื่น มีโอกาสไปต่างประเทศน้อยและไม่ได้รับการยกย่องจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนครู และนักเรียน เป็นต้น

ปัญหาทางคานครูและคานนักเรียนดังกล่าวมานี้เป็นเรื่องใหญ่และเป็นปัญหา
ร่วมกัน คือทั้งสองฝ่ายต้องประกอบกัน การเรียนการสอนจึงจะสัมฤทธิ์ผล ครูที่
เคยได้สอนภาษาไทยมาแล้วย่อมตระหนักดีว่าการสอนหลักภาษาไทยแก่นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นนั้นเป็นเรื่องยากลำบากเพียงไร หากจะสอนเพียงให้นักเรียน
รู้จักอ่าน เขียน และท่องจำหลักไวยากรณ์ ครูก็พอจะสอนได้ไม่ยาก แต่ผลปรากฏ
อยู่เสมอว่า การสอนหลักภาษาไทยไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นเหตุให้เกิดมีทัศนคติ
ไม่ดีต่อวิชานี้ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ฉะนั้นการแก้ปัญหานี้จึงอยู่ที่ตัวครูผู้สอน
เป็นสำคัญ กล่าวคือครูจะต้องเปลี่ยนทัศนคติของตนเองที่มีความรู้สึกเบื่อหน่ายใน
วิชานี้มาแต่แรกดังกล่าวแล้ว ใจกลับมาสนใจมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของ
หลักภาษาไทย แล้วพยายามคิดค้นหาวิธีสอนใหม่ ๆ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบ
การสอนเพื่อเร้าความสนใจของเด็กในเวลาเรียน การเรียนวิชาหลักภาษาไทยก็
จะได้ผลดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นมาแล้ว

ปัญหาต่อไปมีว่า เนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ มีกำหนดเวลา
เรียน ๓ ปี คือ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้
ใช้หลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งมีความมุ่งหมายให้สามารถใช้
ภาษาไทยได้ถูกต้องโดยมีหลักเกณฑ์ทั้งในการพูด ฟัง อ่าน และเขียนให้เข้าใจซาบซึ้ง
ในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของชาติ ใ้หม้หลักในการค้นคว้าหาความรู้ประกอบ เพื่อ
ความเข้าใจแจ่มแจ้งในภาษาของตน เนื้อหาที่เรียนมีเสียงกับอักษรวิธี สระ พยัญชนะ
วรรณยุกต์ ไตรยางศ์ ลักษณะการใช้อักษร หลักการเขียน หลักการอ่าน การ
ใช้พจนานุกรมและบรรณานุกรม โดยกำหนดการสอน ๑ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์
ดังนี้จะเห็นได้ว่าเนื้อหาหลักสูตรบางคนไม่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน
เช่น ยากเกินไปสำหรับชั้นหนึ่ง แต่ง่ายเกินไปสำหรับอีกชั้นหนึ่ง การสอนให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรจึงทำได้ยาก

นักการศึกษาบางท่านได้สังเกตเห็นปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นนี้ เช่น ม.ด. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

" ไวยากรณ์ไทย ไม่ได้รับความนิยม เพราะคนไม่รู้ไวยากรณ์ไทย ไทพิสุจน์ว่า เขาสามารถใช้ภาษาติดต่อกับคนอื่น ๆ ได้ผลสำเร็จงดงาม เช่น นักประพันธ์บางคน นักพูดบางคน แต่การสอนในโรงเรียนยังคงเน้นหนักทางไวยากรณ์ ถึงแม้อหฺลัฏสูตรจะไคเปลี่ยนไปให้เน้นหนักทางการใช้ภาษา แต่เครื่องอนุเคราะห์ครูในเรื่องนี้ก็เกือบไม่มีเลย... ผู้ที่สนใจทางภาษาไทย ไม่มีโอกาสได้รับความรู้ความคิดที่แปลกใหม่ เพราะไม่มีทางจะไปไหน ถ้ามีทุนไปต่างประเทศ กรรมการสอบชิงทุนก็มักเข้าใจว่า ผู้สอนภาษาไทยไม่จำเป็นต้องไป เป็นต้น "

ปัญหาต่าง ๆ ในการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นดังกล่าวมาแล้ว รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อวิชาหลักภาษาไทย เป็นปัญหาที่ผู้เขียนสนใจศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ปัญหาที่ต้องการวิจัยในครั้งนี้ คือปัญหาการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อสำรวจวิธีสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ ในจังหวัดพระนคร
๒. เพื่อสำรวจทัศนคติของนักเรียนและครูที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะวิธีปรับปรุงการสอนวิชาหลักภาษาไทย

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะให้สถาบันฝึกหัดครู ปรับปรุง ส่งเสริมการสอนวิชาหลักภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

๑. สำนักรวจการสอนเฉพาะวิชาหลักภาษาไทย
๒. สำนักรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญในจังหวัดพระนคร
๓. สำนักรวจทัศนคติของครูในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ประชากร ครูที่สุ่มตัวอย่าง ๑๒๔ คน
๔. สำนักรวจทัศนคติของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ประชากร นักเรียนที่สุ่มตัวอย่าง ๔๕๐ คน
๕. สำนักรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยเท่าที่ดำเนินอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๐๗

ความจำกัดของวิทยานิพนธ์

ข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์นี้อาจจะมีขึ้นเนื่องจาก

๑. ใ้ได้รับแบบสอบถามคืนไม่ครบ
๒. ครูและนักเรียนตอบแบบสอบถามไม่หมดทุกข้อ
๓. คำถามบางข้ออาจสื่อความหมายได้ไม่เหมาะสมกับผู้ตอบใ้ทั่วทุกคน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าถึงวิธีดำเนินการจากวิทยานิพนธ์

คำรายการวิจัย และขอความแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์อื่น ๆ เห็น
ว่าวิธีการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นวิธีการ
ที่เหมาะสมที่สุด เพราะจำนวนประชากรทั้งครูและนักเรียนมีถึง ๕๗๕ คน เพื่อ
สะดวกในการดำเนินงานวิจัยซึ่งมีเวลาจำกัด ผู้เขียนจึงเลือกส่งแบบสอบถามโดย
วิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

๑. ตั้งสมมุติฐานของคำถาม ว่าต้องการจะศึกษาปัญหาอะไรบ้าง เพื่อ
ให้คำถามนั้นแจ่มแจ้งและได้คำตอบที่ต้องการทราบจริง ๆ

๒. ทำการค้นคว้าจากหนังสือ วิจัยและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ศึกษาหลักสูตร
ประมวลการสอน ตลอดจนบันทึกการรวบรวมประสบการณ์ในการสอนวิชาหลักภาษาไทย
เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม จากนั้นได้ตั้งหัวข้อกว้าง ๆ ว่าจะถามอะไร
สาเหตุสำคัญเพื่อนครูที่สอนวิชาหลักภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตลอดจนนิสิตฝึกสอนเพื่อรวบรวมปัญหาที่จะถาม

๓. Pre - test คือนำปัญหาที่รวบรวมสร้างเป็นคำถามขึ้นนั้นไปทดลอง
ให้ครูและนักเรียนที่เลือกสุ่มตัวอย่างไว้ตอบ ครูและนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการ Pre-
test คือครูและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลชาย ๒ โรงเรียน โรงเรียนรัฐบาลหญิง
๒ โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ชาย ๒ โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์หญิง ๒ โรงเรียน
และโรงเรียนสาธิต ๒ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๑๐ โรงเรียน แล้วนำคำตอบที่
ได้มาพิจารณาแก้ไข คัดถอนข้อความที่ไม่จำเป็น เพิ่มเติมคำถามที่จะทำให้ได้ข้อ
เท็จจริงชัดเจนยิ่งขึ้น โดยความช่วยเหลือและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๔. Test นำคำถามที่แก้ไขแล้วพิมพ์เป็นแบบสอบถามส่งไปยังครูและ
นักเรียนตามโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น ๓๒ โรงเรียน แบบสอบถาม
เหล่านี้คือข้อมูลที่จะนำมาวิจัยอย่างแท้จริง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุม
เนื้อเรื่องของปัญหาการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัย

ได้พยายามสร้างคำถามที่สั้น ชัดเจน ตอบง่าย เข้าใจง่ายและไม่มี ความหมาย คำถามทุกคำถามมีความสำคัญและจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเด่นชัด ในกรณีที่เป็น คำถามแบบ Open - ended Question มีช่องว่างใหญ่พอให้มีโอกาสตอบได้ อย่างพอเพียง และในแต่ละคำถามไม่มีคำตอบที่จะนำทางให้ครูและนักเรียนคล้อย ตาม

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. แบบสอบถามครู เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการสอน อุปกรณ์ การ จัดกิจกรรม การวัดผล การจัดกิจกรรมร่วมหลักสูตร การหาความรู้เพิ่มเติม ที่สนใจในการสอนวิชาหลักภาษาไทย ความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวล การสอน ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย ปัญหาเกี่ยวกับการ ใช้อุปกรณ์ และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

๒. แบบสอบถามนักเรียน เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนที่มี ต่อวิชาหลักภาษาไทย ความเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนวิชานี้ ความสนใจ ความเข้าใจ พื้นความรู้ในเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ความเห็นในการเรียน การสอน การวัดผล การรวมกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ของครู ปัญหาการเรียนวิชา หลักภาษาไทย และข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการเรียนการสอน

นอกจากการ ออกแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าผลของการวิจัยที่มีผู้ทำมาแล้วทั้งในเมืองไทยและต่าง ประเทศ

๒. ทำจำนวนประชากร โดยวิธีสุ่มตัวอย่างจำนวนครูผู้สอนวิชาหลัก ภาษาไทย และนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต เฉพาะในจังหวัดพระนคร

๓. ส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนตามโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้แล้ว รวม ๓๒ โรงเรียน

๔. รวบรวมข้อมูล นำเอาข้อมูลที่ไต่จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ว่า ปัญหาที่ต้องการทราบนั้น แต่ละข้อมีผู้ตอบรอยละเท่าใด และนำมาหาค่าทางสถิติ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะบางคำ

๑. ทศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความนึกเห็นของครูที่มีต่อการสอนวิชาหลักภาษาไทย ทั้งในลักษณะนิมมาน (Positive) คือพอใจ สนใจ หรือนิยมชมชอบ และในลักษณะนิเสธ (Negative) คือเบื่อหน่าย ไม่พอใจหรือไม่สนใจ

๒. ครูและนักเรียน ในการวิจัยนี้หมายถึง ครูทุกคนที่สอน และนักเรียนที่เรียนวิชาหลักภาษาไทย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสาธิตในจังหวัดพระนคร ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๗

๓. การสอน ในที่นี้หมายถึง การสอนวิชาหลักภาษาไทย รวมถึงบุคคลและสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนด้วย คือ นักเรียน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนครูในโรงเรียน หลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน ระเบียบและกลวิธีการสอน อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน

๔. ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในที่นี้หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งไม่ใช่ชั้นมัธยมศึกษาสายอาชีพ

๕. ทักษะ (Skill) หมายถึง ความชำนาญที่ได้จากการฝึกหัดอบรมทางงานปฏิบัติ

๖. ข้อมูล คือข้อเท็จจริงทั้งหลายที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนโครงการและการคิดค้นในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ผิดพลาด

๗. ตัวอย่าง (Sample) คือบางส่วนของสมาชิกของประชากร กระบวนการเก็บตัวอย่างมาวัด เราเรียกว่า การสุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเทคนิคในการวิจัย

๘. สถิติ (Statistics) หมายถึงระเบียบวิธีการเก็บรวบรวม

จัดกระทำและนำเสนอข้อมูลที่เป็นตัวเลข วิเคราะห์และตีความข้อมูลตัวเลข เหล่านี้ออกเป็นภาษาสามัญเพื่อให้คนทั่วไปเข้าใจได้

๘. หลักสูตร (Curriculum) หมายถึงการรวบรวมประสพการณ์ ในทางจิตที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน รวมเอาทักษะ นิสัย ทักษะคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้ง และรวมเอาวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วย

๑๐. ประมวลการสอน (Courses of Study) หมายถึงคู่มือ รายละเอียดเฉพาะวิชา ทำขึ้นให้ครูใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนใช้เป็น รายวิชาไป

๑๑. Multiple - Choice ได้แก่การวัดผลแบบให้เลือกตอบ โดยผู้ถามจะนำคำตอบไว้ให้หลายข้อ ผู้ตอบจะตอบได้โดยเลือกข้อหนึ่งข้อใด หรือ หลายข้อ ตามที่ผู้ถามกำหนดไว้ในคำถามแต่ละข้อ

๑๒. Open - ended Question เป็นการวัดผลแบบเปิด โอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี เพื่อที่จะทำให้คำถามนั้นจบลงอย่าง สมบูรณ์ เช่น ข้าพเจ้าเห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรหลักภาษาไทย ไม่เหมาะสม เพราะ...

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะมียุทธประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขการเรียน การสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังต่อไปนี้

๑. เป็นข้อเท็จจริงชี้ให้เห็นปัญหาความยุ่งยากและข้อบกพร่องในการ เรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย

๒. เป็นข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ศึกษาตอนต้นในอันที่จะจัดการสอน ให้ความช่วยสนับสนุนและให้บริการผู้สอน แก่ครู เช่น จัดหาอุปกรณ์ แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ ฯลฯ

๓. เป็นแนวการสอนหลักภาษาไทยแก่ครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ
๔. เป็นแนวการสอนหลักภาษาไทยแก่นิสิตฝึกสอน
๕. เป็นแนวทางในการค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป
๖. เป็นแนวการสอนหลักภาษาไทย แก่ผู้เขียนในอันที่จะนำไปใช้ปฏิบัติเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

๗. เป็นข้อเสนอแนะต่อครูในการแก้ปัญหาการสอนวิชาหลักภาษาไทย ปรับปรุงการสอนให้ได้ผลดี เพื่อครูจะได้เห็นประโยชน์และความสำคัญของวิชาหลักภาษาไทย และเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีของครูและนักเรียนที่มีต่อวิชาหลักภาษาไทย

๘. เป็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการ ในการปรับปรุงแก้ไข และจะโต้แย้งว่าควรจะทำที่ใดก่อนจึงจะได้ผลดี

สรุปประจวบ

วิชาหลักภาษาไทยจักเป็นวิชาทักษะที่สำคัญยิ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมมีหน้าที่สอนและแก้ไขให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษาที่ดี แต่ครูที่สอนวิชาหลักภาษาไทยในปัจจุบันมักจะมีปัญหาในค่านิยมสอน ในค่านิยมหาวิชา ในค่านิยมหลักสูตรและประมวลการสอน และค่านิยมอื่น ๆ ต่าง ๆ กัน ครูที่เคยได้สอนวิชาหลักภาษาไทยมาแล้ว ทุกคนย่อมตระหนักดีว่า การสอนวิชาหลักภาษาไทยแก่นักเรียนนั้นเป็นเรื่องยากลำบาก ฉะนั้นความต้องการที่จะคิดค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบการสอนเพื่อสร้างความสนใจเด็กจึงมีมาก นี่คือการของปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้เขียนมุ่งที่จะสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยโดยศึกษาวิธีการสอน ตลอดจนทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชานี้ เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการสอนวิชาหลักภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการสำรวจครั้งนี้ จะใช้ประชากรเฉพาะครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในจังหวัดพระนครเท่านั้น.